

Aan

TenneT TSO, t.a.v. de heer Marcel Vermorken

Onderwerp

150 kV kabelleiding Zaltbommel-Druten, reactie archeologische quickscan / RA558

Inleiding

Tijdens een nachtvluchtoefening in het laagvlieggebied Maas en Waal is op 12 december 2007 een Apache helikopter boven de Waal ter hoogte van Rossum in botsing gekomen met een hoogspanningsmast. Dit veroorzaakte in grote delen van de Bommelerwaard en het Land van Maas en Waal dagenlange stroomuitval. Om de betrouwbaarheid van het elektriciteitsnetwerk rondom Zaltbommel te vergroten en om, calamiteiten in de toekomst te voorkomen, is TenneT TSO in voorbereiding om een ondergronds gesloten circuit 150 kV verbinding tussen het hoogspanningsstation Zaltbommel en het kabelopstijgpunt ter hoogte van Wamel te realiseren. De nieuwe verbinding heeft ongeveer een lengte van 16 kilometer. De maximale verstoring bedraagt 1 meter (breed) en 1,80 meter (diepte).

In de voorbereiding heeft Arcadis een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Tevens is het bedrijf gevraagd de bestemmingsplanprocedure te begeleiden inclusief het opleveren van de noodzakelijke onderzoeken. Een van de aspecten die Arcadis meeneemt tijdens de voorbereiding is archeologie. Hiervoor heeft mevrouw E. Amsing op 13 mei 2016 een quickscan opgesteld. Deze quickscan is ter toetsing voorgelegd aan de regioarcheoloog van Rivierenland in dienst van Omgevingsdienst Rivierenland. De 150 kV kabelverbinding zal aangelegd worden in de gemeenten Zaltbommel, Maasdriel en West Maas en Waal. Dit archeologisch advies geeft de regioarcheoloog namens deze 3 gemeenten die als betrokken partijen betrokken zijn bij het nog op te stellen bestemmingsplan.

De quickscan archeologie gaat op hoofdlijnen in op de archeologische risico's die de ontwikkeling met zich meebrengt. Aan de hand van de verschillende waarden die gekoppeld zijn aan verwachte en aangetoonde (bekende) archeologie is voor de 3 gemeenten in een afwegingskader bepaald welke gebieden in aanmerking komen voor een nauwkeuriger archeologisch vooronderzoek. Het voorstel van Arcadis is om dit vooronderzoek te laten bestaan uit een bureaustudie in combinatie met een inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van verkennende boringen. Het bureauonderzoek moet nadrukkelijk een AHN-analyse van het gebied bevatten.

Het archeologisch vooronderzoek bestaat de betreffende gemeente uit:
Zaltbommel

Zones met zeer hoge en hoge tot middelmatige archeologische verwachting.

Dit zijn gebieden waar beddingzand en oeverafzettingen relatief ondiep liggen. Alleen de bouwvoor (tot 30 cm onder maaiveld) is vrijgesteld. De

Notitie

Datum
17-06-2016

Pagina
1 van 4

Ons kenmerk
021463135

Behandeld door
Huib Jan van Oort

Afschrift aan
Mevr. I.M.H. de Jongh
(Arcadis), mevr. W. van der
Wielen (West Maas en
Waal), mevr. M. Baars
(West Maas en Waal), mevr.
M. van Steenberghe
(Zaltbommel), dhr. F.
Mellink (Zaltbommel), dhr.
L. van Oort (Maasdriel)

**Omgevingsdienst
Rivierenland**

Burg. van Lidth de Jeudelaan 3
4001 VK Tiel
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 – 579 314
E info@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

oppervlaktevrijstelling van maximaal een kwart hectare doet hier niet ter zake.

Maasdriel

Zone met behoudenswaardige archeologische resten (kloosterterrein Mariën Acker bij Rossum, in 1933 al delen blootgelegd), bekende vindplaatsen (waarnemingen en 19de eeuwse huisplaatsen) en zeer hoge verwachting (stroomgordels met aansluitend oeverwallen).

De bouwvoor (tot 30 cm onder maaiveld) is grotendeels vrijgesteld. Dit geldt niet voor het gebied rond AMK-terrein Mariën Acker. De oppervlaktevrijstelling van 1.000 m² wordt binnen het plangebied gemakkelijk overschreden.

West Maas en Waal

Zones met aangetoonde archeologische waarden (AMK, oude woongronden) en drie variabele gebieden met hoge verwachting.

Tot plangebieden met oppervlakte van 1.000 m² is de bouwvoor ook tot 40 cm vrijgesteld. Boven 1.000 m² geldt in gradaties van beddingzanddiepte van de fossiele rivierloop respectievelijk 100 en 150 cm.

Advies regioarcheoloog

Vooraf

De 150 kV kabelverbinding zal op voorhand een relatief beperkte versturende invloed hebben op eventueel aanwezige vindplaatsen. Met een tracébreedte van ca 1 meter heeft de verstoring niet zozeer impact op het laterale, platte, vlak (de omvang) van een eventuele vindplaats als wel op het verticale vlak (de diepte). Wanneer een deel van een vindplaats wordt aangesneden zal deze bij de aanleg van de kabelsleuf tot een diepte van anderhalve meter (of 1,80 m) grotendeels of zelfs geheel verstoord worden. Het is een onwenselijke situatie om voor toekomstige ingrepen onbekende vindplaatsen in kaart te krijgen zonder voorgaand onderzoek uit te voeren.

1. *De regioarcheoloog adviseert daarom in eerste instantie een volledig archeologisch bureauonderzoek uit te laten voeren.*
2. *In tweede instantie kan na een door bevoegde overheden geaccordeerd bureauonderzoek het veldonderzoek in gang worden gezet.*

Argumenten

1.1 De quickscan geeft nu een incompleet beeld om op voorhand bepaalde gebieden tot 1,50-1,80 m –mv vrij te kunnen geven.

Met name in de gemeente Maasdriel worden grote delen met een redelijke (middelmatische) verwachting zonder gedegen bureaustudie vrijgegeven. De diepte waarbinnen nog aanwezige archeologische resten aangetroffen kunnen worden, valt binnen de verstoringdiepte van de sleuven.

1.2 Het incomplete beeld van de quickscan is vooral te wijten aan het selectieve bronnengebruik.

Op dit moment is niet duidelijk of de 150 kV kabelverbinding door gebieden gaat die de afgelopen 15 jaar middels AMZ-onderzoek reeds in kaart zijn

gebracht. Dergelijke onderzoeksmeldingen staan vaak indicatief op gemeentelijke verwachtingskaarten maar bepalen niet of een gebied wel, niet of nog niet afdoende is onderzocht. Daarvoor is een bureauonderzoek echt noodzakelijk.

1.3 De quickscan voorziet evenmin in een degelijke analyse van de zanddieptekaart van provincie Gelderland / Universiteit Utrecht (2009/2010).

Omdat hierop nauwkeuriger zanddieptes t.o.v. maaiveld zijn aangegeven kan met meer detail bepaald worden of bijvoorbeeld gebieden met hoge of middelmatige verwachting mogelijk alsnog niet aangetast worden door de aanleg van de kabelsleuf.

2.1 Het huidige voorstel om de bekende waarde en de hogere verwachtingsgebieden te laten onderzoeken mist naar aanleiding van de motivaties onder 1 nog de nodige nuances.

In essentie is het huidige voorstel ten aanzien van de 150 kV kabelverbinding om als veldonderzoek verkennende boringen uit te laten voeren akkoord. Echter is het noodzakelijk dat de exacte zones nader in beeld gebracht worden. Het is belangrijk dat tracédelen waar in de nabije omtrek geen (betrouwbare) archeologische grondboringen zijn gezet, deze op basis van het bureauonderzoek wel hiervoor in aanmerking komen.

Doorgaans worden boringen bij langgerekte plangebieden per 25 meter gezet. Behoudens de uitkomsten van het bureauonderzoek dient deze interval in eerste instantie hier ook aangehouden te worden. Mocht daartoe in het veld aanleiding zijn, dan kunnen direct enkele aanvullende boringen gezet worden om meer duidelijkheid te krijgen over de vondstlocatie c.q. vindplaats.

Kantttekeningen

Geen

Slotopmerking

Op bladzijde 4 laatste alinea wordt gesteld dat RCE als bevoegd gezag betrokken dient te worden wanneer AMK-terreinen in het geding zijn. Deze constatering is niet juist. De rijksdienst heeft uitsluitend bevoegdheid wanneer rijksbeschermden archeologische monumenten in het geding zijn. AMK-terreinen zijn met de inwerkingtreding van de Wamz (september 2007) gemeentelijke verantwoordelijkheid en met de invoering van de Wro (juli 2008) onderdeel van de ruimtelijke ordening. Wanneer gemeenten ervoor gekozen hebben AMK op te waarderen tot gemeentelijk monument dient hiermee rekening gehouden te worden. Doorgaans hebben gemeenten deze afweging niet gemaakt. Dat geldt ook voor Zaltbommel, Maasdriel en West Maas en Waal. In plaats daarvan zijn de waardevolle terreinen als planologische dubbelbestemming in de bestemmingsplannen terecht gekomen zonder speciale bevoegdheden voor hogere overheden. Bij het project 150 kV-kabelverbinding is dus geen formele rol weggelegd voor de Rijksdienst.

Documenten

Voor het advies is gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Quick scan archeologie kabelverbinding Zaltbommel – Druten (TenneT), E. Amsing, Arcadis 13 mei 2016
- Bijlage 1 quick scan, advieskaart archeologisch vervolgonderzoek
- E-mail Arcadis mevr. I.M.H. de Jongh, 30 mei 2016

Bijlagen

(Separaat bijgevoegd)

1. Quick scan archeologie kabelverbinding Zaltbommel – Druten (TenneT)
2. Quick scan archeologie kabelverbinding Zaltbommel – Druten (TenneT) Bijlage 1 advieskaart archeologisch vervolgonderzoek